

Látogatóban a Spanyol Királyi Patikában

A Spanyol Királyi Patikát II. Fülöp hozta létre Madridban 1594-ben, a Habsburgok régi, mór stílusú kastélyában, az ún. Alcázar-ban. Az 1734-es tűzvész a palota többi részével együtt elpusztította a patika eredeti berendezését és a tárolóedények nagy részét is. 1794-ben IV. Károly építtette újjá a Királyi Patika helyiségeit. A napóleoni hódítás idején a gyógyszerterát áthelyezték a Seminario de Nobles egyetemi épületébe; 1812-ben kétszer is költöztették, és csak a 18. sz. végén került vissza a királyi palotába. XII. Alfonz uralkodása idején bízták meg José de Lema építész, hogy újítsa meg a patika berendezését, hasznosítva azokat a IV. Károly idejéből származó bútorokat is, melyek még mindig az eredeti helyiségekben voltak.

A Madridi Patika mellett a többi királyi székhelyen is rendelkezésre állt hasonló, az uralkodói család igényeit kielégítő gyógyszerterát, ám ezeket különböző okokból fokozatosan megszüntették. Ennélfogva a többi királyi patikából is számos tárgy került át a madridi palota gyógyszerterába. 1970-ben a San Carlos Kórház egykori patikájából is ide került rengeteg gyógyszerterai eszköz és tárolóedény.

A több helyről származó, királyi pompát tükröző gyógyszerterai bútorzatot (1. kép), a mives kerámia, fém és üveg tárolóedényeket, gyönyörűen díszített drogszekrényeket és patikai eszközöket (pl. mérlegeket, mozsarakat) ma a madridi királyi palota látogatásával egyidejűleg tekintheti meg a nagyközönség.

A patikamúzeum első két szobájában elefántcsont színű polcokban gyönyörködhetünk, melyeket a *Flora Peruviana* et *Chilensis* (1798-1802) növénynyomatainak reprodukciójával díszítettek. Rajtuk 19. századi fehér, fedővel ellátott cserépedények sorakoznak (2. kép), valamint nagyméretű, a 18. sz. végéről származó Talavera edények (a spanyol Talavera városban és környékén készített, fehér alapon színes mintájú kerámiák), melyeket a királyi címer díszít,

és a H.G. (Hospital General) jelzés olvasható rajtuk (3. kép). Ugyanebben a szobában két Brueghel rézmetszet reprodukciója látható, melyek a patikai munkát ábrázolják; valamint két 18. századi mozsár. A harmadik szoba egy 18. századi, kis oratórium köré rendezett Herbáriumot mutat be (4. kép). Megcsodálhatjuk a 18. századi, változatos formájú Talavera edényeket és a La Granja Királyi Üveggyárban a 19. sz. elején előállított üvegedényeket.

A patika hátsó helyiségeiben állították ki a többi királyi gyógyszerterából származó, legkülönfélébb formájú és díszítésű kerámia- és üvegedényeket: 18. századi Talavera patikaedényeket, melyeket a koronás királyi címer és a Bourbon liliom díszít; majolika edényeket az Aranjuez Palota Patikájából; nagyméretű edényeket a La Granja Palota Patikájából; a 20. sz. elejéről származó, különböző méretű, fedővel ellátott, hengeres kerámiaedényeket az El Pardo Palota Patikájából; valamint a drogok tárolására szolgáló hengeres, félgömb alakú tetővel rendelkező edényeket és a 20. sz. első harmadából származó szirupos üvegeket, melyeket a madridi patika vásárolt. A kiállítást két 18. századi börtáska teszi teljessé, melyekben kínafakérget szállítottak Amerikából; valamint 20. századi német precíziós mérlegek.

IV. Károly második szobájában láthatóak az uralkodó által 1794-ben a Királyi Üveggyártól (La Granja de San Ildefonso) rendelt különböző méretű üvegedények és palackok, valamint gömbölyű tejüveg edények, melyek mindegyikét a színes királyi címer díszíti (5. kép). A fedővel ellátott kehely alakú edényeken, melyeket IV. Károly a Királyi Porcelángyártól (El Buen Retiro) rendelt ugyanabban az évben, szintén láthatjuk a díszes királyi címert.

Az érdekességek között említhetjük még a két, 19. századból ránk maradt utazó gyógyszerterát, melyeket a királyi udvar útjaira vittek magukkal: a bőrrel bélelt faládákban fém, papír és üveg tartóedényekben sorakoztak az orvosságok.

1. kép

2. kép

4. kép

3. kép

5. kép

dr. Farkas Ágnes

A képek a szerző és dr. Hatvani Zsolt fotói.